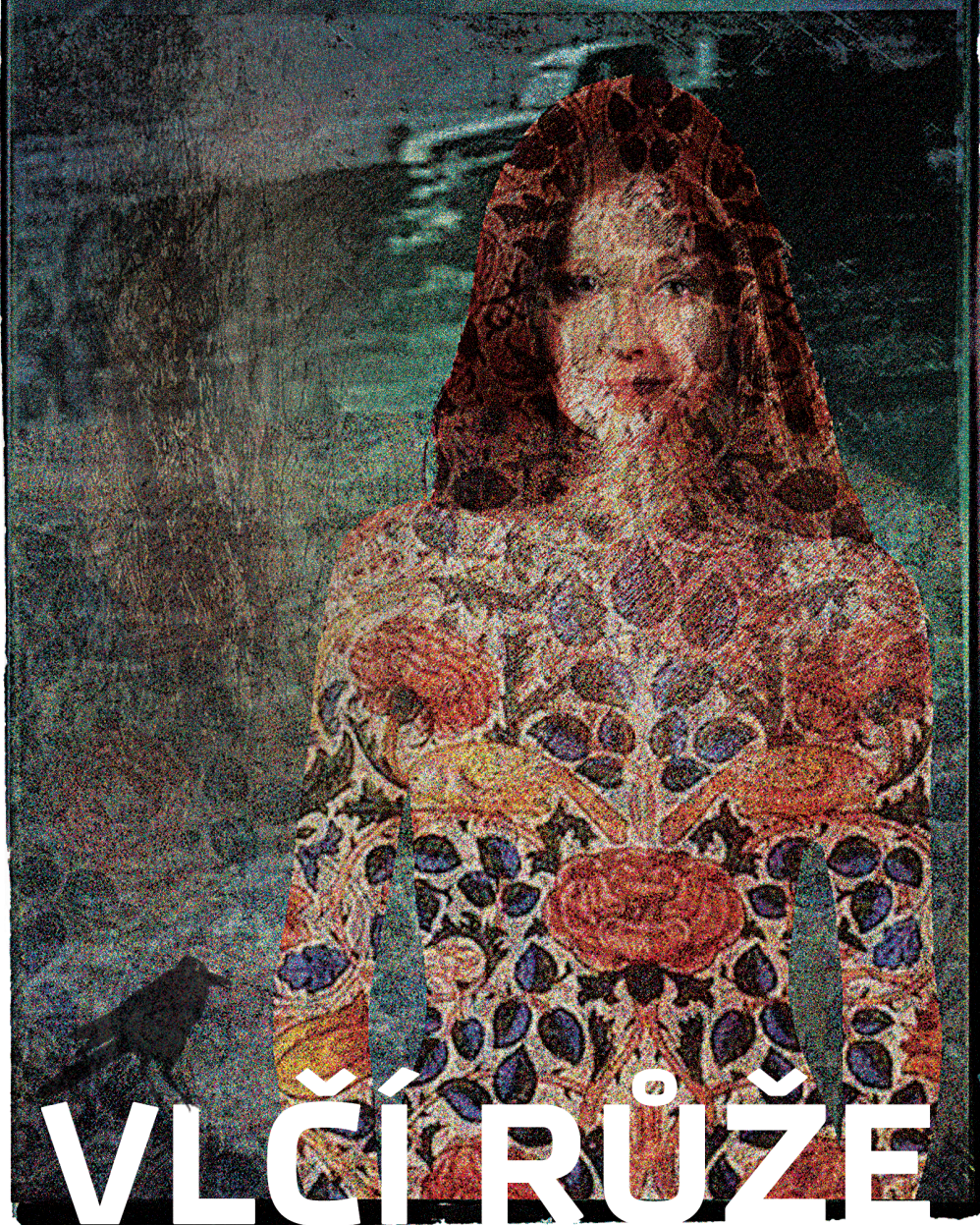

Katja Kettu

VLČÍ RŮŽE

Od autorky bestselleru Porodní bába

argo

argo

VLČÍ RŮŽE

Katja Kettu
VLČÍ RŮŽE

Přeložila Jitka Hanušová

argo

Rose on poissa

Czech edition © Argo, 2021

Copyright © Katja Kettu, 2018

First published in Finnish by Werner Söderström Ltd. (WSOY)

with the original title *Rose on poissa*

Published in the Czech language by arrangement with Bonnier

Rights, Helsinki, Finland

Translation © Jitka Hanušová, 2021

Cover art © Pavel Růt, 2021

ISBN 978-80-257-3448-3 (váz.)

ISBN 978-80-257-3511-4 (e-kniha)

*Výrazu Wendigo se používá pro označení jak zlého ducha,
tak člověka, jehož Wendigo zachvátil.*

BASIL JOHNSTON, MANIDOVÉ

*... A tak se divým a radostným vytím k ostatním vlkům
připojila, jak už dlouho toužila, aby konečně našla sobě
podobných, a ostatní ji sborovým vytím jako svou sestru
vítali...*

AINO KALLASOVÁ, VLČÍ NEVĚSTA

*Když jedenáct dětí v pelíšku leží,
ocásky do sebe spletené,
pak písničku ze všech nejkrásnější
jim trollí maminka zapěje,
pu-aja-ja-jaj-puf, pu-aja-ja-jaj-puf,
pu-aja-ja-jaj-puf puf, pu-aja-ja-jaj-puf.*

MARGIT HOLMBERG, UKOLÉBAVKA TROLLÍ MAMINKY

Poznámka pro čtenáře:

Odžibvejové si říkají Anišinábové neboli První lidé a společně s kmeny Potawatomiů a Ottawanů tvoří radu Tří ohňů. Jejich náboženské společenství medicinmanů se nazývá Midewin a hlásá, že člověk má ve snu předurčenou stezku, z níž za život sedmkrát sejde.

Finové přišli do Spojených států amerických na přelomu 19. a 20. století. Celkem jich bylo na 300 000 a mířili zejména do Minnesoty, Michiganu a Wisconsinu za prací v dolech a lesích. Část z nich se usadila v rezervacích a uzavírala sňatky s ženami původního obyvatelstva. Finové mají dodnes místy pověst dělnických aktivistů a stávkorváčů.

STEZKA ODCHODU – Maajaawin-miikanens

*aneb jak Ettu přišel na policejní stanici
a Lempi utekla z retreatu*

SRPEN 2018

Jíme Šedý chlup,

moje máma se proměnila ve vlčici, a to je pravda. Píšu ti tohle na autobusové zastávce na hranici rezervace Fond du Lac, aby ses nade mnou smíloval, abys viděl, že co se odehrálo u Kamene divů, byla pravda a začátek všeho, a ne konec. Aby sis pro mě přijel. To, co se v nás tam zažehlo, nebyl velký milostný příběh, ne jako příběh Rose a Ettu, který má tuhé kořeny a omamný je jak krev, bylo to jenom setkání dvou osamělých nebožáků, mně nicméně dodalo sílu odpoutat se od minulosti, od náboženského retreatu a pastora Granta, protože tys mě osvobodil, tak ohromnou službu jsi mi prokázal. Tohle prozření je ta nejúžasnější věc, jaká se na tomhle zbědovaném světě udála, a pořád se mi nechce věřit, že by mě v životě, který ani tisíc modliteb nedokázalo spravit, mohlo být jedinkrát něco takového potkat. Jedna jediná noc u ohně, a všechno se změnilo. Ty tam jsou závratě Zlého oka a mučivá seschllost mých rozklepaných kloubů. Jako

bych se rázem probudila z dlouhého, mrazivého snu na dně Hořejšího jezera a vznesla se skrze oploutvené bytosti *nebaunabe*, červené lastury, svíjející se hlístice a sněhově načechraný plankton na hladinu na větrné světlo. Chci vyprávět tenhle příběh, protože navzdory tomu, že špiclovské uši porotců a čmuchajících šerifů jsou zacpané a mého tátu Ettua označují za vraha a mě neposlouchají, může se na moje tiché šeptání přichytit třeba jarní vítr *bwaawin* a odnést jej k Pavoučí ženě Asibikáši, a ta ho zapředě do sítí, tak jako nám kdysi přinesla slunce, a z té sítě se stane nebeská bář, od které se šepot odrazí do bouřného mraku a z něj se jako déšť snese na všechny kamenné domky zálesáků a rudochů, a odtamtud by to dostali, protože by to byla pravda.

Tohle je moje doznání tobě, Jime Šedý chlupe. Zpráva o tom, co se stalo v rodné rezervaci mojí mámy v Nahgahchiwanongu neboli Fond du Lac v létě 2018 a před pětáctýřiceti lety. Píšu ti, aby sis pro mě přišel. Abys o mě stál. Kvůli tobě teď nastavuji tvář pravdě, tobě chci vysvětlit, co se stalo, zvláště když můj příběh je zároveň příběhem mých rodičů, mého táty Fina Ettua a mojí mámy Rose, indiánky z kmene Odžibvejů a Anišinábů, která byla potomkem lidu Tří ohňů a pocházela z klanu Vlka a rodu Těch, co mění podobu. Skrze ně je to zároveň příběh mých předků, těch, co tu žili jako První lidé a zemřeli pod neštovicovými příkrývkami, které jim podstrčili běloši, a skrze Ettua je to i příběh bábi Helmi, která po válce připlula přes oceán a nakazila se příjící, což nikdy nikomu neodpustila, a nikdy se nenaučila jiný jazyk než ten na-
hořklý, co si s sebou dovezla z Finska, a stejně tak je

to i příběh mého děda Heinariho, stávkorváče a syndikalisty, kterého udolaly protikomunistické perzekuce FBI a jehož život Helmi prohlásila za zbytečný, ale jestli něco, tak teprve jeho smrt byla zbytečná. Prarodiče dorazili do Nového světa s přehrší skvělých plánů, ale nehostinnost téhle země je zadusila a zdrtila a po nuceném sňatku vyvrhla do rezervace Fond du Lac, kde jim říkali *Madodoowinini*, Ten, co se koupe v páře, a aniž o tom věděli, ukradli pozemky dědovi mojí mámy Rose, mezitímco ještě válčil ve válce bělochů v Evropě, tehdy se to tak dělalo, ale děd Heinari svého činu do konce života litoval, tohohle a taky toho, že si jednou od potulného holandského obchodníka pořídil dýmku vyrobenou z kosti lakotského dítěte. V těch trudných osudech se točí všechno, co se dřív dělo přistěhovalcům a původním obyvatelům, a jak se společně naučili stahovat bobry a co tou vybrázděnou stezkou přišlo dál, taky já, Lempi, *Agaasin Makwaasagim*, Malá pracka a Vlčí rukavička.

Snažím se ti psát hezky, ale derou se ze mě zárodky pláče a zvolání: Vrať se. Představuju si, jak zahýbáš na té své hrčící motorce tamhle ke krajnici, a jakmile sedne prach, spatřím tvé zvláštní, vševidoucí oči. Kéž bys mě odvezl zpátky tam, kam patřím, a já bych ti dala všechnen vesmír a prostor, který potřebuješ, nesla bych břímě vás obou, tvoje i tvého malého, stala bych se vám matkou a skálou, neopustila bych vás, ale hlídala a s něhou pečovala. Nelekej se mého zápalu, Jime Šedý chlupe, protože to tys jej vybudil, tehdy dávno, za jarní povodně zvané *bakonebiisaas*. Od té doby, co jsme se potkali, v období mého prvního krvácení a tvého snového

vidění, od toho jara ve mně chtíč a vnitřní proud zamrzly, a tys je teď roztříštil a rozpustil. Nejhorší, že doposavad nevím, jestlis mě odvrhl, nebo o mě stojíš, jestli sis mě vzal, nebo mě nechal. Tohle není žádné blouznění, sága, natož pohádka, ani píseň písni na hraně snu a bdění, ale bezelstné vyznání, které trvá, než přijede školní autobus, pětáctyřicet let a zároveň po jeden záchvěv zavřeného víčka, tisíc let a právě tak dlouho, než se zapálí dýmka.

Ještě chci říct, že do mého táty uhodil blesk dvakrát. Do mě jenom jednou, a to tehdy, když jsem tě potkala. Prapodivná je naše pouť a dlouhý kus jsme urazili, než jsme se sešli, i za to díky Giči Manidovi, Velkému duchu, a odpusť, že musíš být součástí tohoto příběhu, ale tvůj život se mi připletl na stezku už dávno za doby jarní povodně, kdy jsem hledala své snové jméno a poprvé krvácela. Zjevil ses zničehonic u té klíčící vášně a uviděl mě prvně jako ženu.

ÚNOR 1973

Lempi, morušinko, zrníčko morušinky moje drobounké, tohle je poslední dopis pro tebe, nejdražší na světě, protože mám dojem, že jsem došla na konec svých stezek. Plynová lampa svítí, jsme se Sulem Makikiim ve starém důlním tunelu někde na dolní straně rezervace, a já zabila Wendiga. Nelekej se, všechno je teď v pořádku a pes mi leží u nohou a chrání mě. Jak